

RESTAURAREA UNUI DULVARI

*restaurator textile, Laboratorul de
Restaurare-Conservare Patrimoniu
Mobil și Imobil, ICEM Tulcea

Anca ȘTEFANOV*

Abstract: *The object presented in this article is a men's costume from the Danube Plain, frequently worn in Southern Muntenia, as well as in the territory of Dobrogea. The dulvari are loosely fitted trousers, made of dark wool with a high waist. The object is part of the collection of the Ethnography and Folk Art Museum of Tulcea.*

Keywords: *men's costume, dulvari, gap, decay, chromatics.*

Cuvinte-cheie: *costum bărbătesc, dulvari, lacună, degradare, cromatică.*

În costumul bărbătesc găsim două tipuri de pantaloni: dulvari largi confecționați din lână în colorit închis și cioareci drepți și strâmți, confecționați din lână albă.

Dulvarii, pantaloni largi ce poartă multiple denumiri (bernevici, poturi, șalvari, nădragi), aparțin tipului de costum popular bărbătesc specific Câmpiei Dunării, cu o largă frecvență în sudul Munteniei, ca și pe teritoriul Dobrogei. Adecvați climei calde – care necesită îmbrăcăminte largă – dulvarii sunt croiți din patru foi de lână.

Descrierea obiectului

Dulvari este un pantalon larg, confecționat din lână de culoare închisă având turul lung, cu fața și spatele egale, atât în croială cât și în dimensiuni. Pantalonul este croit din țesătură din lână de 32 cm (cracul față/spate), iar pentru a da lărgime s-au introdus câte doi clini de câte 12 cm. Betelia pantalonului este de 5 cm, unde a fost introdus un șnur pentru a se strânge în talie. Lungimea pantalonului este de 94 cm, lungimea cracului este de 53 cm, lățimea turului este de 88 cm și lățimea taliei este de 56 cm.

Fig. 1. Pantalon înainte de restaurare, avers.

Fig. 2. Pantalon înainte de restaurare, revers.

Țesătura din care a fost confecționat obiectul este din lână, realizat în războiul de țesut orizontal în două ițe, cu legătură din pânză. Pantaloul este căptușit cu pânză de bumbac de culoare gri.

Asamblarea obiectului s-a realizat prin coasere la mașina de cusut printr-o cusătură de tighel.

Cromatică țesăturii este formată din mai multe fire de culori diferite (negru, maro, crem).

Starea de conservare

Obiectul se află într-o stare avansată de degradare, cauza fiind un atac biologic (molii) care a afectat firele din care e confecționat pantalonul, fragilizându-le foarte mult. Piesa prezintă multiple lacune de material, lipsește urzeala și băteala, țesătura este rărită și prezintă un defect de țesere (noduri), depuneri de praf și murdărie între căptușeală și pantalon și urme vizibile rămase în urma atacului de molii care acum este inactiv.

Tratamente de restaurare efectuate

- ♦ Curățarea obiectului s-a efectuat prin aspirare cu ecran de protecție;
- ♦ S-a aplicat un tratament chimic de curățare apă/alcool.

Fig. 3. Urme ale atacului biologic.

Fig. 4. Lacună de material.

Fig. 5. Fixarea provizorie a suportului nou de consolidare.

Fig. 6. Introducerea firelor de urzeală.

Fig. 7. Aspect după restaurare.

Fig. 8. Fixarea provizorie a suportului nou, detaliu avers.

Fig. 9. Fixarea provizorie a suportului nou, detaliu revers.

Fig. 10. Consolidarea pe suport nou, detaliu revers.

Fig. 11. Detaliu avers, după restaurare.

Operațiuni de restaurare

❖ Pentru cosolidarea pe suport nou, s-a folosit o țesătură din lână de culoare neagră, fire de lână de culoare maro și fire negre de bumbac, iar pentru refacerea țesăturii, fire din lână;

❖ Fixarea provizorie a zonei pe suportul nou de consolidare – țesătură din lână, cu fir din bumbac de culoare roșie, folosind punctul de înșăilare;

❖ În zonele fără deteriorări s-a consolidat suportul nou folosind punctul zigzag pentru a da stabilitate zonei lacunare;

❖ Pentru consolidarea lacunelor, s-au introdus fire de lână de culoare maro prin suportul nou;

❖ S-au introdus fire de urzeală pentru refacerea țesăturii;

❖ După consolidare s-a festonat suportul nou, cu prinderea fină a țesăturii originale cu ață de bumbac.

Fig. 12. Fixarea provizorie a suportului nou, detaliu avers.

Fig. 13. Fixarea provizorie a suportului nou, detaliu revers.

Fig. 14. Consolidarea pe suport nou, detaliu revers.

Fig. 15. Detaliu avers, după restaurare.

Fig. 16. Detaliu înainte de restaurare, avers.

Fig. 17. Detaliu avers, după restaurare.

Fig. 18. Detaliu revers, după restaurare.

Fig. 19. Pantalon după restaurare, avers.

Fig. 20. Pantalon după restaurare, revers.

Fig. 21. Pregătirea materialului pentru replici.

Fig. 22. Vopsirea materialelor pentru replici.

În urma discuțiilor cu specialiștii Muzeului de Etnografie și Artă Populară, ținând cont de unicitatea obiectului, s-a stabilit confecționarea a două replici ce au fost realizate în laboratorul de restaurare, unde s-a efectuat vopsirea, croirea și coaserea manuală întocmai cu obiectul original, astfel pantalonul va avea o viață lungă în depozit sub atenta supraveghere a conservatorului, iar în ce privește replicile, una va fi expusă în Muzeul de Etnografie și Artă Populară din Tulcea, iar cealaltă, la Muzeul de Artă Orientală – Casa Panaghia din Babadag.

Obiectul prezentat face parte din colecția muzeului de Etnografie și Artă Populară din cadrul ICEM „Gavrilă Simion” Tulcea.

Bibliografie

1. Secoșan, Elena, Pârâu, Steluța, *Portul popular românesc din județul Tulcea*, Tulcea, 1980.
2. Zaharia, Florica, *Textile tradiționale din Transilvania – Tehnologie și Estetică*, Complexul Muzeal Bucovina Suceava, Suceava, 2008.

Fig. 23. Croirea materialelor.

Fig. 24. Aspect după tăierea materialelor.

Fig. 25. Croirea clinilor.

Fig. 26. Surfilarea materialului.

Fig. 27. Coaserea replicilor.

Fig. 28. Coaserea beteliei.

Fig. 29. Prima replică.

Fig. 30. A doua replică.